

UZASADNIENIE

Decyzja z dnia 20 września 2018 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał Z. P. od dnia 1 sierpnia 2018 roku emeryturę, tj. od miesiąca w którym złożono wniosek.

Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 277215,96 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 498911,43 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 205,60 m-cy
- wyliczona kwota emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 3.774,94 zł brutto.

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ponieważ jest to dla wnioskodawczyni korzystniejsze, tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Organ rentowy w decyzji odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach lub w szczególny charakterze, wobec tego, iż ubezpieczona ma ustalone prawo emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - decyzją z dnia 11 stycznia 2008 roku.

(decyzja – k. 19-20v plik II akt ZUS)

Ubezpieczona Z. P. w dniu 3 listopada 2018 roku złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. odwołanie od decyzji z dnia 20 września 2018 roku, odmawiającej przyznania jej emerytury z rekompensatą. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, iż decyzją z dnia 11 stycznia 2008 roku organ rentowy ustalił jej prawo do emerytury, jednocześnie zawieszając wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Odwołująca wniosła o zmianę skarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach lub w szczególny charakterze oraz doliczenie do emerytury kwoty zwaloryzowanej rekompensaty. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania obejmujących koszty zastępstwa procesowego.

(odwołanie k. 3-5, koperta – k.28)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Argumentując swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że odwołująca miała ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na mocy decyzji z dnia 11 stycznia 2008 roku, zaś zgodnie z treścią art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(odpowiedź na odwołanie k. 29-29v)

Na rozprawie w dniu 13 marca 2019 roku strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

(oświadczenia pełnomocników stron – 00:01:07-00:06:00 - płyta CD k. 42)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. P. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 28 grudnia 2007 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę. Do powyższego wniosku odwołująca dołączyła kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy.

(wniosek o emeryturę wraz z załącznikami – k.1-6 plik I akt ZUS)

Decyzją z dnia 11 stycznia 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział Wojewódzki w Ł. przyznał Z. P. od dnia 1 grudnia 2007 roku, tj. od dnia w którym zgłoszono wniosek, emeryturę w wysokości 1.410,66 zł, z tym że wypłata emerytury podlegała zawieszeniu z powodu kontynuowania zatrudnienia. Organ rentowy w decyzji wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczona powinna przedłożyć w oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

(decyzja – k.46 plik I akt ZUS)

W dniu 29 sierpnia 2018 roku Z. P. złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. o przyznanie jej emerytury z rekompensatą. We wniosku tym, wskazała, iż nie pozostaje w stosunku pracy.

(wniosek k. 1-3 plik II akt ZUS)

Z. P. od 21 listopada 1977 roku do 21 sierpnia 1988 roku była zatrudniona w Zakładach (...) w Ł. na stanowisku samodzielnego inspektora do spraw gospodarki smarno-olejowej. Następnie w okresie od 1 września 1988 roku do 29 sierpnia 2018 roku była zatrudniona w Szkole Podstawowej nr (...) w Ł. na stanowisku nauczyciela.

(świadectwo pracy k. 11-12 plik II akt ZUS, świadectwo pracy – k.27 plik I akt ZUS)

W dniu 20 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał decyzję o przyznaniu emerytury Z. P. od dnia

1 sierpnia 2018 roku w wysokości 3.774,94 zł brutto. Organ rentowy w decyzji odmówił ubezpieczonej prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach lub w szczególny charakterze, wobec tego, iż ubezpieczona ma ustalone prawo emerytury-decyzją z dnia 11 stycznia 2008 roku.

(decyzja – k. 19-20v plik IIakt ZUS)

Jednocześnie decyzją z dnia 20 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., znak (...), po rozpatrzeniu wniosku wnioskodawczyni z dnia 29 sierpnia 2018 roku, przeliczył jej emeryturę od dnia 1 sierpnia 2018 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto: - przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 2003 roku do 2012 roku, - wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 118,72%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 118,72% przez kwotę bazową 3.731,13 zł wyniosła 4.429,60 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 36 lat 10 miesięcy i 23 dni, tj. 442 miesiące oraz nieskładkowe w wymiarze 8 lat 9 miesięcy i 25 dni, tj. 105 miesięcy. Wysokość emerytury wyniosła na

dzień 1 września 2018 roku (staż uwzględniony do 31 sierpnia 2018 roku) w kwocie 3.292,65 zł. Emerytura ustalona niniejszą decyzją została zawieszona ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym niż emerytura o symbolu (...).

(decyzja – k. 21-22 plik II akt ZUS)

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, w skład których wchodziły akta organu rentowego. Sąd pominął dowody dołączonej do odwołania dokumentacji medycznej ubezpieczonej, gdyż dowody te były nieprzydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Stan faktyczny sprawy był co do zasady bezsporny. Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. P. od decyzji z dnia 20 września 2018 roku jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W niniejszej sprawie sporne pozostawało to, czy odwołująca spełniła warunki niezbędne do nabycia prawa do rekompensaty, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 t.j. z dnia 2018.10.08).

Rozstrzygając niniejszą kwestię należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Celem rekompensaty jest więc łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jego realizacja polega na zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 marca 2016 roku, III AUa 1889/15, LEX nr 2011106).

Reguły uzyskania zdefiniowanej wyżej rekompensaty zostały określone w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Natomiast w myśl ust. 2 cytowanego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Jak wynika z powyższych przepisów przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

1. utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku - podstawy prawnej przewidującej takie uprawnienie,
2. niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych,
3. legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej,
4. niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (chodzi o prawo do emerytury górniczej, emerytury z tytułu wykonywania pracy górniczej oraz emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek, czy też prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na podstawie przepisów art.46, 50, 50a, 50e lub art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bądź na podstawie

przepisów art.88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela albo też na podstawie przepisów art.3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy – Karta Nauczyciela).

Zaznaczenia wymaga również, że powyższe przesłanki mają charakter kumulatywny, tj. aby móc ubiegać się o świadczenie w postaci rekompensaty przewidzianej w ustawie o emeryturach pomostowych konieczne jest jednocześnie zaistnienie przesłanek określonych w punktach 1-3, oraz nieistnienie przesłanki o charakterze negatywnym, określonej w pkt 4.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego sporu, należy podkreślić, że z treści art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych jednoznacznie wynika, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j. z dnia 2018.06.29, dalej: ustawa emerytalna). Okoliczność wskazana w tym przepisie stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, to znaczy, że zaistnienie wyrażonej w niej sytuacji uniemożliwia realizację przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Skoro więc wnioskodawczyni posiadała prawo do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie emerytalnej, to prawa do rekompensaty nabyć nie może.

Sąd zwrócił uwagę na istniejący w doktrynie i orzecznictwie pogląd (por. M. Zieleniecki, komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX 2014), zgodnie z którym stosowanie jedynie wykładni literalnej omawianego przepisu jest niewystarczające, gdyż prowadziłoby do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39, czy też art. 184 ustawy emerytalnej) stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do emerytury (por. wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 maja 2017 r., III AUA 2047/16, LEX nr 2348605, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2015 r., III AUA 1070/15, LEX nr 1979477).

W tym miejscu zaakcentowania wymaga, iż odwołująca na podstawie decyzji ZUS z dnia 11 stycznia 2008 roku uzyskała prawo do wcześniejszej emerytury z dniem 1 grudnia 2007 roku, przy czym wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez z nią zatrudnienia.

Podkreślenia wymaga, że powyższe prawo do emerytury, zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej zostało jej przyznane od dnia 1 grudnia 2007 roku, a więc przed osiągnięciem przez nią powszechnego wieku emerytalnego dla kobiet urodzonych po 31 grudnia 1948 roku (art. 24 ustawy emerytalnej) wynoszącego 60 lat.

Zatem na dzień ustalenia prawa odwołującej do emerytury nie spełniała ona warunku wymaganego wieku z art. 24 ustawy emerytalnej, gdyż wiek ten osiągnęła dopiero 1 listopada 2012 roku.

Z. P. spełniała warunki określone w art. 46 ustawy emeryturach i rentach z FUS, w szczególności do dnia 31 grudnia 2008 roku miała wymagany przez art. 29 ustawy emerytalnej - osiągnięty wiek 55 lat i co najmniej 30 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz przed złożeniem wniosku podlegała ubezpieczeniu społecznemu, gdyż pozostawała cały czas w stosunku pracy. Powyższe wskazuje, że przedmiotowa decyzja nie dotyczyła nabycia prawa do emerytury według zasad powszechnych, a stanowiła skorzystanie z uprawnienia do nabycia do niej prawa wcześniej. Wobec

powyższego należy stwierdzić, iż ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, co stanowi przesłankę negatywną do przyznania prawa do rekompensaty.

Sąd Okręgowy, miał na uwadze, że istnienie prawa do świadczenia emerytalnego, wiążącego się ze spełnieniem warunków jego nabycia, nie można utożsamiać z przyznaniem świadczenia. Wypłata świadczenia jest realizacją nabytego prawa do emerytury. Okoliczność, iż wypłata została zwieszona nie wpływa na fakt, iż odwołująca nabyła prawo do wcześniejszej emerytury.

W świetle przytoczonych okoliczności, twierdzenia odwołującej w przedmiocie przysługującego jej uprawnienia do rekompensaty Sąd uznał za bezzasadne.

Odwołująca twierdzi bowiem, że zawieszenie wypłaty emerytury od samego początku nie stanowiło realizacji przyznanego prawa, a w konsekwencji nie może stanowić przeszkody w przyznaniu ubezpieczonej rekompensaty. Stanowisko to jest jednak błędne; art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych *expressis verbis* wskazuje, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury, nie ma zatem znaczenie zawieszenie jej wypłacania.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

01.04.2019r.